

Bruksela, dnia 10 stycznia 2011 r.

KANCELARIA SENATU

Przedstawiciel Kancelarii Senatu
przy Unii Europejskiej

Sprawozdanie nr 1/2011

Sprawozdanie nt. priorytetów Prezydencji węgierskiej w Radzie

Węgry przejęły Prezydencję w Radzie UE w dniu 1 stycznia 2011 r. Węgry zamierzają skoncentrować się na czterech priorytetowych zagadnieniach: wzrost i zatrudnienie w celu utrzymania europejskiego modelu socjalnego (zarządzanie gospodarcze, mechanizm kryzysowe, semestr europejski); silniejsza Europa (WPR, polityka spójności, polityka energetyczna, zmiany klimatyczne, Europejska Strategia dla Regionu Dunaju); Unia przyjazna obywatelom (Program Sztokholmski, różnorodność kulturowa, integracja Romów) oraz rozszerzenie i Europejska Polityka Sąsiedztwa (w szczególności Partnerstwo Wschodnie).

- **Wzrost i zatrudnienie w celu utrzymania europejskiego modelu socjalnego**

Prezydencja będzie kontynuować proces konsolidacji finansowej. Węgry zamierzają prowadzić debatę w Radzie nt. sześciu propozycji legislacyjnych KE dotyczących zarządzania gospodarczego i osiągnąć kompromis w tej sprawie do lata 2011 r., uwzględniając treść raportu Grupy Zadaniowej i konkluzje RE w grudniu 2010 r. Odrębnym zadaniem Prezydencji będzie stworzenie **europejskiego mechanizmu stabilizacyjnego (ESM – European Stability Mechanism)** w strefie euro i związana z tym ograniczona zmiana Traktatu z Lizbony w celu wzmocnienia nowego zarządzania gospodarczego i wprowadzenia **europejskiego semestru** w I połowie 2011 r. Szczegóły dotyczące zmiany Traktatu powinny zostać wypracowane przez instytucje europejskie.

- **Silniejsza Europa**

Rok 2011 będzie kluczowy dla szeregu polityk UE. Węgry będą dbać o to, aby debata nt. poszczególnych polityk UE przygotowywała także - zaplanowaną na czerwiec 2011 r. -

dyskusję nt. wieloletniej perspektywy finansowej. Prezydencja węgierska przeprowadzi debatę nt. przyszłości **Wspólnej Polityki Rolnej** (WPR) w oparciu o dokument KE z listopada 2010 r. Celem Prezydencji będzie osiągnięcie kompromisu zapewniającego utrzymanie i modernizację europejskiego modelu rolnictwa. W ocenie Prezydencji węgierskiej, obok subsydiów służących zapewnieniu produkcji rolnej istotne jest także wzmocnienie tzw. II filaru WPR, tj. rozwoju obszarów wiejskich.

Prezydencja rozpocznie oficjalną debatę nt. przyszłości **polityki spójności** podczas Forum Spójności (31.01.-1.02.) w celu zwiększenia efektywności tej polityki. W ocenie Prezydencji spójność gospodarcza, socjalna i terytorialna jest jednym z fundamentalnych elementów determinujących podejmowanie przez UE wspólnych działań. W odniesieniu do **polityki energetycznej** Węgry zamierzają skoncentrować się na strategicznym dossier w tym obszarze. Podczas Prezydencji węgierskiej zostanie prawdopodobnie przyjęty średniookresowy Plan Działania (2020), służący stworzeniu gospodarki europejskiej o niskiej emisji CO₂.

W 2011 r. przewiduje się także rewizję Planu Działania Efektywności Energetycznej oraz określenie sposobów jego implementacji do roku 2020. Prezydencja węgierska będzie kontynuować prace w obszarze **zmian klimatycznych**, uwzględniając rezultaty szczytu w Cancún. Spójność i konkurencyjność UE może być zwiększona dzięki współpracy makroregionalnej, stąd Prezydencja zamierza zabiegać o przyjęcie przez RE w czerwcu 2011 r. **Europejskiej Strategii dla Regionu Dunaju** oraz zapoczątkowanie jej realizacji. Celem Strategii jest wzmocnienie gospodarki i konkurencyjności regionu dunajskiego. W ocenie Prezydencji węgierskiej Strategia jako istotny element polityki środkowoeuropejskiej może wspierać także integrację Bałkanów Zachodnich z UE. Prezydencja węgierska podkreśla, że Polska - uczestnicząca w Strategii UE w obszarze Morza Bałtyckiego oraz powiązana silnie z partnerami Europy Wschodniej i regionu Dunaju – odgrywa istotną rolę w osiągnięciu skoordynowanego sukcesu w realizacji obu tych Strategii makroregionalnych.

- **Unia przyjazna obywatelom**

Prezydencją będzie kontynuowała wcielanie w życie Programu Sztokholmskiego oraz wsparcie rozszerzanie strefy Schengen o Bułgarię i Rumunię. W ocenie Prezydencji węgierskiej **różnorodność kulturowa** może wnieść swój wkład w realizację Strategii „Europa 2020”. Węgry będą zabiegać o zachowanie wspólnych europejskich wartości, a także różnego dziedzictwa kulturowego właściwego dla państw członkowskich. Prezydencja będzie monitorować realizację Planu Pracy Rady na rzecz Kultury w latach 2011-2014. Zapowiada wspieranie aktywnych obywateli działających w wolontariacie oraz organizacjach pozarządowych oraz wzmocnienie instrumentów Europejskiej Terytorialnej Grupy Współpracy. Planuje przyjęcie przez RE w czerwcu 2011 r. **Ramowej Strategii Integracji Romów**. Strategia ta powinna stać się podstawą europejskiej polityki dot. Romów oraz narodowych programów integracji Romów, które wypracują w przyszłości państwa

członkowskie. Węgry będą zabiegać o dyskusję europejskiej polityki dot. Romów przez różne formacje Rady, w tym Radę ds. zatrudnienia, spraw socjalnych, zdrowia i ochrony konsumentów oraz Radę ds. Ogólnych.

- **Rozszerzenie i Europejska Polityka Sąsiedztwa**

Prezydencja będzie przywiązać szczególną wagę do kontynuowania procesu rozszerzenia, będącego historycznym sukcesem Unii. Prezydencja będzie wspierać integrację Bałkanów Zachodnich z UE i uczeni wszystko, co możliwe, aby w I połowie 2011 r. zakończyć negocjacje akcesyjne z **Chorwacją**. Jeśli państwa członkowskie zdecydują o rozpoczęciu negocjacji akcesyjnych z Bułgarią, Republika Macedonii - **FYROM**, to Węgry podejmą się zadań z tym związanych. W odniesieniu do **Turcji** ich celem jest utrzymanie obecnego tempa negocjacji akcesyjnych, aby zapewnić wiarygodność UE. Węgry są gotowi rozpocząć negocjacje akcesyjne z **Islandią**, jeśli państwa członkowskie uznają, że Reykjavik spełnia niezbędne warunki.

Prezydencja będzie kładła nacisk na działania o charakterze koncepcyjnym (dotyczące przyszłości rozwoju Partnerstwa Wschodniego). Szczyt **Partnerstwa Wschodniego** w Budapeszcie w maju 2011 r. z udziałem szefów państw i rządów państw członkowskich UE i państw Partnerstwa Wschodniego, odbędzie się zgodnie z zapisami i praktyką Traktatu z Lizbony pod auspicjami przewodniczącego Rady Europejskiej. Za techniczne przygotowanie szczytu będzie odpowiadać Wysoki Przedstawiciel ds. Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa, a współprzewodniczyć będą: przewodniczący RE i premier Węgier. Trwający przegląd **Europejskiej Polityki Sąsiedztwa** odegra istotną rolę w przygotowaniu szczytu. Prezydencja węgierska dołoży wszelkich starań, aby szczyt nie tylko ocenił dotychczasową realizację Partnerstwa Wschodniego, lecz także doprowadził do postępu w sferze konceptualnej oraz w poszczególnych obszarach Partnerstwa Wschodniego. Węgry spodziewają się, że Prezydencja polska będzie kontynuować podjęte prace.

- **Podsumowanie i wnioski**

Prezydencja Węgier w Radzie UE rozpoczęła się w atmosferze krytyki poczynań węgierskiego rządu ze strony europejskich mediów i niektórych państw członkowskich, w tym zwłaszcza w odniesieniu do kontrowersyjnej ustawy medialnej, uznawanej w UE za instrument cenzury. Pojawiają się głosy, że Prezydencja węgierska przypomina Prezydencję czeską z eurosceptycyzmem prezydenta Vaclava Klause i kryzysem rządowym, a także – choć w mniejszym stopniu – Prezydencję słoweńską, wykorzystującą okres przewodnictwa w UE do załatwiania narodowych interesów, poprzez zablokowanie negocjacji akcesyjnych z Chorwacją. Choć ostra krytyka wobec Budapesztu pochodzi z Niemiec, Francji czy Włoch a minister spraw zagranicznych Luksemburga, J. Asselborn podał nawet w wątpliwość, czy państwo takie jak Węgry jest godne kierować Unią, to warto jednak zwrócić uwagę na dosyć

wstrzeźliwą reakcją Komisji Europejskiej. Wiceprzewodnicząca KE **Neelie Kroes** w pierwszych dniach stycznia zapowiedziała sprawdzenie, czy węgierska ustawa medialna jest „w dostatecznym stopniu zgodna” z wymogami dotyczącymi wdrażania unijnej dyrektywy o usługach audiowizualnych z 2007 roku. Nie wykluczyła także poddania analizie przez Komisję Europejską zgodności pakietu ustaw medialnych z zapisami Karty Praw Podstawowych. Przebywający na Węgrzech przewodniczący Komisji Europejskiej **Jose Manuel Barroso** zapewnił jednak o swym zaufaniu do węgierskiej demokracji i przestrzegania prawa. „Nie mamy wątpliwości, że Węgry to demokratyczny kraj i cieszę się, że premier powiedział, że zrobi wszystko, by to było jasne dla wszystkich” – oświadczył. Przewodniczący KE zapowiedział przy tym, że Komisja, która już w grudniu w liście unijnej komisarz ds. mediów Neelie Kroes wyraziła wątpliwości do ustawy, „zbada ją w pełni obiektywnie”. Podkreślił ponadto wagę poparcia państw członkowskich dla Węgier i wyraził zadowolenie z gotowości rządu do ewentualnych zmian ustawy. Ostrożność Komisji wynika z faktu, że w czasie kryzysu w strefie euro UE nie może sobie pozwolić na spory dotyczące przywództwa.

Polscy eksperci, cytowani w mediach elektronicznych, podkreślają, że Polska - która 1 lipca przejmie od Węgier unijne przewodnictwo – jest zainteresowana sukcesem Węgier. Agnieszka Łada z Instytutu Spraw Publicznych zwróciła uwagę, że zarówno Węgry, jak i Polska są nowicjuszami w roli przewodniczących Unii, więc budzą większe zainteresowanie starych państw członkowskich. Przypomniała przy tym, że poprzednie dwie prezydencje nowych państw członkowskich nie były zbyt udane: słoweńska – w pierwszym półroczu 2008 roku - była mało widoczna, a czeska – rok później - krytykowały zwłaszcza kraje Europy Zachodniej. „Węgrzy także zaczęli negatywnie”- dodała. Ekspert zwróciła uwagę, że jeśli Węgom „powinno się noga”, to Polska będzie miała więcej zadań do wykonania. Podkreśliła, że może to także wzbudzić wśród starych państw członkowskich powątpiewanie, co do zdolności przywódczych i organizacyjnych nowych państw UE.

Natomiast zdaniem eksperta Akademii Służby Zagranicznej i Dyplomacji Collegium Civitas Ryszarda Żółtanieckiego, najważniejsza jest stabilizacja sytuacji wewnętrznej na Węgrzech. „Dla nas bardzo istotne jest, żeby przejąć naszą prezydencję w sytuacji spokoju i braku napięcia” – uważa Żółtaniecki, którego cytuje PAP. „Wszystkie inne rzeczy są drugorzędne. Ze wszystkimi innymi sobie poradzimy” - przewiduje. Ekspert zwrócił uwagę, że kłopoty jednego kraju w naszym regionie zawsze mają negatywny wpływ na wizerunek innych państw i ostrzegł, że nawet jeśli polska gospodarka będzie się dobrze rozwijać, ale na Węgrzech pojawią się kłopoty, to i tak niekorzystnie odbije się to na wizerunku Polski.

Z uwagi na fakt, że Polska przejmie przewodnictwo bezpośrednio po Węgrzech, powinno Polsce zależeć na sukcesie Prezydencji węgierskiej. W związku z pojawiającymi się argumentami, że kłopoty Węgier są kolejnym przykładem na to, iż nowe państwa członkowskie nie są politycznie i merytorycznie przygotowane do sprawowania Prezydencji w Radzie, w interesie Polski jako kolejnej prezydencji nie jest utrwalanie powyższego

stereotypu. Ponadto, większość priorytetów Prezydencji węgierskiej jest zgodna z interesami Polski, np. deklarowane zaangażowanie Węgier na rzecz rozwoju Partnerstwa Wschodniego, a także Europejskiej Polityki Sąsiedztwa. Należy również wspomnieć o zainteresowaniu Prezydencji wspieraniem procesu rozszerzenia, w tym zwłaszcza akcesji Chorwacji do UE. Dodatkowo, przyjęcie Europejskiej Strategii dla Regionu Dunaju może stać się dla Polski szansą na odegranie istotnej roli w realizacji obu Strategii makroregionalnych: dunajskiej i bałtyckiej. Również w strategicznych tematach gospodarczych priorytety Prezydencji węgierskiej należy ocenić pozytywnie, szczególnie w kontekście zbliżającej się dyskusji ws. Wieloletnich Ram Finansowych. Program Prezydencji wskazuje, że polityka spójności powinna być instrumentem zwiększenia konkurencyjności gospodarki europejskiej. Reasumując, sukces Prezydencji węgierskiej z pewnością będzie miał pozytywny wpływ na przebieg Prezydencji polskiej.

Opracowała:
dr Magdalena Skulimowska¹

¹ Na podstawie informacji na stronie www.mfa.gov.hu, Komisji Europejskiej, Prezydencji węgierskiej, PAP oraz innych.